

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 22 yil « 23 » noyabr

№ 666

Toshkent sh.

Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган зарарни ҳисоблаш тартибини такомиллаштириш түғрисида

Норуда фойдали қазилмалардан оқилона ва комплекс фойдаланишни йўлга қўйиш, уларни қазиб олишда атроф табиий муҳитга салбий таъсирни ҳамда техноген ҳосилаларнинг ҳосил бўлишини камайтириш, тупроқнинг унумдорлигини сақлаш, бузилган ер участкаларини рекультивация қилиш, шунингдек, норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган зарарни қоплаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 30 декабрдаги ПҚ-76-сон қарори билан тасдиқланган Экология, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва уларни қайта тиклаш соҳасини ҳамда экологик назорат тизимини янада такомиллаштириш бўйича “йўл харитаси”да норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган зарарни ҳисоблаш тартибини такомиллаштириш вазифаси белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Куйидагиларни назарда тутувчи **Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган зарарни ҳисоблаш тартиби түғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансан**:

норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда **табиий объектларга етказилган зарарни аниқлаш тартиби**;

норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган зарарни ҳисоблаш **усуллари**;

норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда ифлослантирувчи моддаларнинг сув объектларига ва (ёки) жойларнинг рельефига оқизиб юборилиши оқибатида етказилган зарарни ҳисоблаш **усуллари**;

норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табиий объектларга етказилган зарарни қоплаш **ва ундириш тартиби**.

3. Белгилансинки:

а) норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табиий объектларга етказилган зарар миқдорини ҳисоблаш Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф мұхитни мұхофаза қилиш давлат құмитаси томонидан Давлат геология ва минерал ресурслар құмитаси билан биргаликда амалға оширилади;

б) зарарни қоплашдан түшгән пул маблағлари қуидаги тартибда тақсимланади:

40 фоизи – республика бюджетига;

40 фоизи – Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф мұхитни мұхофаза қилиш давлат құмитасининг Экология, атроф мұхитни мұхофаза қилиш ва чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалға ошириш жамғармасига;

20 фоизи – Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар құмитаси хузуридаги Кон-геология фаолиятини назорат қилиш инспекциясими ривожлантириш жамғармасига ўтказилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф мұхитни мұхофаза қилиш давлат құмитаси ҳамда Давлат геология ва минерал ресурслар құмитаси:

норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш ва унинг оқибатида табиий объектларга зарар етказилишининг олдини олиш бўйича профилактик ва назорат тадбирларини кучайтирун;

икки ой муддатда ўзлари қабул қилған норматив-хукуқий хужжатларни ушбу қарорга мувофиқлаштирун;

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, шунингдек, бошқа оммавий ахборот воситалари билан биргаликда ер қаъридан фойдаланувчилар ўртасида ушбу қарорнинг мазмун ва моҳияти бўйича кенг тушунтириш ишларини олиб борсин.

5. Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 2 апрелдаги 62-сон қарори билан тасдиқланган **Вазирликлар**, давлат құмиталари ва идораларнинг бюджетдан ташқари жамғармаларига йўналтирилаётган давлат божлари, йиғимлар ва солиқ бўлмаган тўловлардан, маъмурий ва молиявий жазолардан ажратмалар миқдорларига 2-иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимча киритилсин.

6. Ушбу қарорнинг бажарилишини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб Давлат экология құмитаси раиси Н.Н.Обломурадов белгилансин.

Мазкур қарорни амалға ошириш доирасида масъул вазирликлар ва идоралар фаолиятини самарали ташкил этиш ҳамда мувофиқлаштириш Бош вазирнинг биринчи ўринбосари А.Ж. Раматов зыммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2022 йил “23” ноябрдаги ~~666~~-сон қарорига
1-илова

**Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга
етказилган заарни ҳисоблаш тартиби түғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган заарни ҳисоблаш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалар кўлланилади:

ер қаърини геологик ўрганиш, ундан фойдаланиш ва муҳофаза қилиш соҳасида давлат назоратини амалга оширувчи маҳсус ваколатли органлар – Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳамда Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси;

ер қаъри – ер қобигининг тупроқ қатламидан қуйида жойлашган, тупроқ қатлами бўлмагандан эса ер юзасидан ёки сув объектлари тубидан қуйида жойлашган, геологик жиҳатдан ўрганиш ва ўзлаштириш мумкин бўлган чуқурликкача ястанган қисми;

ер қаъридан фойдаланувчи – норуда материалларни қазиб олиш ва фойдаланиш (қайта ишлаш)ни амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахс;

кенг тарқалган фойдали қазилманинг бозор нархи – таққосланадиган иқтисодий (тижорат) шароитларда айнан ўхшаш ёки бир турдаги товарлар (хизматлар) бозорида талаб ва таклиф асосида шаклланадиган ёки ваколатли органлар ва баҳолаш ташкилотлари томонидан аниқланадиган ва белгиланадиган нарх;

норуда фойдали қазилмалар – таркибида металл бўлмаган табиий ҳолича, тозалаб ёки қайта ишлаб олинадиган ҳамда кимё, цемент, ойна, оловбардош ва чинни буюмлар, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноатида фойдаланиш учун яроқли бўлган хомашё;

норуда материаллар – таркибида металл бўлмаган, очиқ ёки карьер усулида қазиб олинадиган табиий ҳолича, тозалаб ёки қайта ишлаб қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ёки бошқа мақсадларда фойдаланиш учун яроқли бўлган (кум, шағал, кум-шағал аралашмаси, мармар, гранит, гил ва гилли жинслар, табиий тош, оҳактош, гипс, мергель) норуда фойдали қазилмалар хомашёси;

табиий объектлар – кенг тарқалган фойдали қазилмалар жойлашган участкалар, сув объектлари ва жойларнинг рельефи.

3. Мазкур Низом талаблари стратегик турдаги (асосий) фойдалы қазилмаларни ва қимматбақо металларни олтин изловчилар усулида ноқонуний қазиб олишда ҳамда техноген минерал ҳосилалардан фойдаланишда етказилган зарарни ҳисоблашга нисбатан татбиқ этилмайды.

4. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган зарарни ҳисоблаш ушбу Низомга иловада келтирилген схемага мувофиқ амалга оширилади.

2-боб. Норуда материаллар ноқонуний қазиб олингандығы оқибатида табиий объектларга етказилган зарарни аниқлаш тартиби

5. Куйидаги ҳолатлар норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш ҳисобланади:

норуда материаллар мавжуд ер қаъри участкасидан рухсатнома олмасдан туриб фойдаланиш;

норуда материаллар учун берилген кон ажратмасидан ва белгиланган тартибда ажратылған ер участкалари доирасидан четга чиқиши.

6. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табиий объектларга зарар етказилгандығы қонунчилік ҳужжатлари талабларининг куйидаги бузилиши ҳолатларидан келиб чиқиб аниқланади:

кондан норуда фойдалы қазилмаларни қазиб олиш учун ер қаъри участкаларидан фойдаланиш хукуқига оид рухсатномада күрсатылған мақсадларда фойдаланмаслик;

норуда материалларни қазиши ишларини лойихадан ва (ёки) фойдаланишга берилген ер қаъри участкасининг майдони ва (ёки) чуқурлигидан четга чиққан ҳолда амалга ошириш;

рухсатномада күрсатылған кон участкаларда кон қазиши ишларини ўзбошимчалик билан амалга ошириш, карьер майдонлари чегараларida норуда материалларни қазиб олишнинг белгиланған муддатларига амал қылмаганлық;

ер участкаларida қазиши ишларини амалга оширишдан аввал, фойдалы қазилма устида жойлашған ерларнинг тупроқ унумдор қатламини сидириб олиш ва алоҳида жойлаштириш ҳамда бузилған ер участкаларини қайта тиклаш (рекультивация қилиш)да фойдаланмаганлық;

ер қаъридан фойдаланиш рухсатномаси муддатлари тугаганда ёки зарурият қолмаганда бузилған ер участкаларини ўз ҳисобидан фойдаланиш учун яроқли ҳолга келтирмаганлық;

фойдаланиб бўлинган ер участкаларини фойдаланишга берган органларга белгилаган тартибда топширмаганлық;

дарёлар ўзанларини тозалаш ва қирғоқларини мустаҳкамлаш ишларини амалга ошириш тартибига риоя этмаганлық.

7. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табий объектларга зарар етказганлик қуйидаги ҳолларда:

ер қаъри участкалари жойлашган худудларда ҳамда норуда конлари жойлашган участкаларда рейдлар ўтказилганда;

норуда материалларни қазиб олиш учун берилган рухсатноманинг шартлари бузилган тақдирда;

норуда конларидан фойдаланишни ўрганиш жараёнида;

норуда фойдали қазилмаларни қазиб олиш учун ажратилган ер қаъри участкаси ёки унга туташ худудларда норуда материалларни, транспорт воситаларини ювиш оқибатида ҳосил бўлган оқова сувлар сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқизиб юборилганда;

қонунчилик ҳужжатларида белгиланган текширишларни олиб бориш жараёнида ер қаърини геологик ўрганиш, ундан фойдаланиш ва муҳофаза қилиш соҳасида давлат назоратини амалга оширувчи маҳсус ваколатли органлар томонидан аниқланади.

Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табий объектларга етказилган зарар микдори, тегишлича ер қаърини геологик ўрганиш, ундан фойдаланиш ва муҳофаза қилиш соҳасида давлат назоратини амалга оширувчи маҳсус ваколатли органлар томонидан ҳисобланади.

8. Маҳсус ваколатли органлар зарурат бўлганда етказилган ҳақиқий зарарни аниқлаш учун ихтисослашган ташкилотларни, илмий-тадқиқот ташкилотларини, қонунчиликда белгиланган тартибда аккредитациядан ўтган ёки техник жиҳатдан мувофиқлиги маъқулланган ёхуд малакаланганлиги расман тасдиқланган бошқа ташкилотларнинг лабораторияларини, шунингдек, малакали эксперталарни жалб этиши мумкин.

3-боб. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табий объектларга етказилган зарарни ҳисоблаш усуллари

1-§. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган зарарни ҳисоблаш

9. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган зарар:

ноқонуний амалга оширилган фаолият турининг атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг хавфлилик даражаси;

ноқонуний қазиб олинган норуда материаллар ҳажми;

кенг тарқалган фойдали қазилмаларнинг бозор нархи асосида ҳисобланади.

Бунда кенг тарқалган фойдали қазилмаларнинг бозор нархи товархомашё биржаларида жорий котировкаси, тегишли давлат органларида мавжуд бўлган нархлар даражаси тўғрисидаги маълумотлар ва баҳоловчи ташкилотлар ҳисоботи асосида аниқланади.

10. Кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган заарнинг миқдори ноқонуний равишда норуда материалларни қазиб олиш жараёни юзага келган пайтдан бошлаб, у бартараф этилгунга қадар ўтган давр учун ҳисобланади.

11. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган заарнинг миқдори фойдали қазилманинг ҳар бир тури бўйича алоҳида аниқланади.

Бунда ер қаърини геологик ўрганиш, ундан фойдаланиш ва муҳофаза қилиш соҳасида давлат назоратини амалга оширувчи маҳсус ваколатли орган томонидан етказилган заарнинг миқдори, норуда фойдали қазилманинг тури ҳамда ер қаъридан фойдаланувчи тўғрисида уч кун муддатда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига ёзма маълумот берилади.

12. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган заар миқдори куйидаги формула бўйича ҳисобланади:

$$Y_3 = K_m \times H_{bh} \times Sh_k;$$

бунда:

Y_3 – норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида кенг тарқалган фойдали қазилмаларга етказилган заар миқдори, сўмда;

K_m – ноқонуний қазиб олинган кенг тарқалган фойдали қазилма ҳажми, метр кубда (m^3);

H_{bh} – ноқонуний қазиб олинган кенг тарқалган фойдали қазилманинг бозор нархи, сўмда;

Sh_k – шартли коэффициент.

Бунда Sh_k ноконуний амалга оширилган фаолият турининг атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг хавфлилик даражаси бўйича тегишли тоифага мансублигидан келиб чиқсан ҳолда Вазирлар Маҳкамасининг “Атроф муҳитга таъсирни баҳолаш механизмини янада такомиллаштириш тўғрисида” 2020 йил 7 сентябрдаги 541-сон қарорига мувофиқ аниқланади. Шартли коэффициент:

хавфлилик даражаси бўйича атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг I тоифасига мансуб (юқори даражада хавфли) фаолият тури учун 20 коэффициенти қўлланилади;

хавфлилик даражаси бўйича атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг II тоифасига мансуб (ўртacha даражада хавфли) фаолият тури учун 10 коэффициенти қўлланилади.

13. Кенг тарқалган фойдали қазилма ер участкалари устида жойлашган ерларнинг тупроқ унумдор қатламини сидириб олиш ва алоҳида жойлаштириш ва бузилган ер участкаларини рекультивация қилиш (қайта тиклаш) ишларини амалга оширганлик учун етказилган заарни ҳисоблаш ушбу Низомнинг 11-бандида белгиланган тартибда амалга оширилади.

14. Қазиб олинган кенг тарқалган фойдали қазилманинг ҳажми кон ишларини геология-маркшайдерлик таъминлаш ишларини олиб борадиган ташкилотларни жалб қилган ҳолда ўлчовлар ўтказиш йўли билан аниқланади.

15. Жисмоний шахсларга эгалик қилиш ва фойдаланиш учун берилган ер участкалари доирасида шахсий хўжалик ва майший эҳтиёжлар учун кенг тарқалган фойдали қазилмалар қазиб олинганда ҳамда фойдаланилганда заар ҳисобланмайди.

2-§. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда ифлослантирувчи моддаларнинг сув объектларига ва жойларнинг рельефига оқизиб юборилиши оқибатида етказилган заарни ҳисоблаш

16. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда сув объектларига (жилгалар, сойлар, дарёлар, очиқ каналлар, коллектор-дренаж тармоқлари) ва жойларнинг рельефига оқизиб юборилган оқова сувларнинг сифат кўрсаткичларига, сув объектларини санитария жиҳатдан муҳофаза қилиш талабларига асосан сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига ташланган оқова сувлар таркибидаги ифлослантирувчи моддаларнинг ҳақиқий кўрсаткичларига нисбатан қўйилади.

17. Ифлослантирувчи моддаларнинг сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқизиб юборилиши оқибатида етказилган заарни ҳисоблаш қазиш ишлари олиб борилаётган кон худудидан сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига ташланаётган оқова сувдан олинган намуналарда кимёвий таҳлиллар асосида аниқланган сув таркибидаги заарли моддаларнинг аниқланган ҳақиқий миқдори бўйича амалга оширилади.

18. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқова сувларнинг оқизиб юборилиши оқибатида етказилган заарнинг миқдори корхона, ташкилот ёки тадбиркорлик субъектининг атроф муҳитга таъсир кўрсатиши хавфлилик даражаси бўйича тегишли тоифага мансублиги ҳамда ташланган заарли моддаларнинг ҳақиқий миқдорига боғлик.

19. Ифлослантирувчи моддаларнинг сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқизиб юборилиши оқибатида етказилган заарнинг миқдори ҳар бир ифлослантирувчи модда учун алоҳида ҳисобланади.

20. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқова сувларнинг оқизиб юборилиши оқибатида етказилган заарнинг миқдори куйидаги формула бўйича ҳисобланади:

$C_3 = Z_m \times BXM \times Sh_k;$

бунда:

C_3 – сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқова сувларнинг оқизиб юборилиши оқибатида етказилган заарнинг миқдори, сўмда;

Z_m – сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқова сув таркибида ташланган заарли моддаларнинг ҳақиқий миқдори (кг, тоннада);

BXM – Ўбекистон Республикаси худудида белгиланган базавий ҳисоблаш миқдори;

Sh_k – шартли коэффициент.

Бунда Sh_k ноқонуний амалга оширилган фаолият турининг атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг хавфлилик даражаси бўйича тегишли тоифага мансублигидан келиб чиқсан ҳолда Вазирлар Маъжкамасининг “Атроф муҳитга таъсирни баҳолаш механизмини янада такомиллаштириш тўғрисида” 2020 йил 7 сентябрдаги 541-сон қарорига мувофиқ аниқланади. Шартли коэффициент:

хавфлилик даражаси бўйича атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг I тоифасига мансуб (юқори даражада хавфли) фаолият тури учун 20 коэффициенти қўлланилади;

хавфлилик даражаси бўйича атроф муҳитга таъсир кўрсатишининг II тоифасига мансуб (ўртacha даражада хавфли) фаолият тури учун 10 коэффициенти қўлланилади.

21. Сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқова сув таркибида ташланган заарли моддаларнинг ҳақиқий миқдори (Z_m) куйидаги формула бўйича ҳисобланади:

$Z_m = T_o \times M_k \times D_t;$

бунда:

T_o – кузатиш вақти давомида сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига ташланаётган оқова сув ҳажми (метр кубда);

M_k – аналитик усулда таҳлиллар асосида оқова сувдан олинган намуналарда аниқланган 1 литр сув миқдори таркибидаги заарли моддаларнинг ҳақиқий миқдори (мг/литр);

D_t – оқова сув ташламаси давом этган вақт (соат, сутка).

22. Сув объектига ва (ёки) жойнинг рельефига оқова сув бир соат ёки сутка ёхуд йил давомида ташланаётганлиги аниқланган ҳолатларда бир суткада ташланган заарли моддалар миқдори тегишли кунлар сонига кўпайтирилади.

4-боб. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табиий объектларга етказилган заарни қоплаш ва ундириш тартиби

23. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида ҳисобланган табиий объектларга заар миқдори бўйича ҳисоб-китоблар нусхаси уч

кун ичида хукуқбузарлик содир этган ер қаъридан фойдаланувчига тилхат билан топширилади ёки жўнатилади ва ишга тегишли ёзув ёзиб қўйилади.

24. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табий объектларга етказилган зарар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда зарарни етказган ер қаъридан фойдаланувчи томонидан тўлиқ ҳажмда қопланиши шарт.

25. Норуда материалларни ноқонуний қазиб олиш оқибатида табий объектларга етказилган зарар суд томонидан қўлланилади, ер қаъридан фойдаланувчилар айбига иқрор бўлган ва зарарни ихтиёрий равишда тўлаган ҳолатлар бундан мустасно.

26. Ҳисобланган зарарни қўллашдан тушган пул маблағлари Давлат бюджети, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг Экология, атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси ҳузуридаги Кон-геология фаолиятини назорат қилиш инспекциясини ривожлантириш жамғармасининг маҳсус ҳисобварағига ўтказилади.

5-боб. Якунловчи қоида

27. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган заарни ҳисоблаш тартиби тұғрисидаги низомга илова

**Норуда материалларни ноқонуний қазиб олишда табиий объектларга етказилган заарни ҳисоблаш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Ижро муддатлар
1-босқич	Махсус ваколатлы орган	Қонун бузилиши ҳолати бүйіча жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари бўлганда, назорат қилувчи орган томонидан ўтказилган “Хавфни таҳлил этиш” тизими натижалари асосида Тадбиркорлик субъектларининг ҳукуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бүйіча вакил билан келишилган ҳолда ёки хабардор этиш тартибида текширишлар ўтказилади.	1 кундан 10 кунгача
2-босқич	Давлат экология қўмитаси	Инсон саломатлигига ёки ҳаётига, табиий ресурсларга, муҳофаза этиладиган табиий худудларга заарли таъсир этган ёки бундай таъсир этиш хавфи түғилган тақдирда, корхоналар, ташкилотларнинг фаолиятини ўн иш кунидан кўп бўлмаган муддатга чеклаш, тўхтатиб туриш ҳақида қарор қабул қиласди.	Ҳолат аниқланганда
3-босқич	Махсус ваколатлы орган	1. Заруратдан келиб чиқиб етказилган заарни аниқлашда ихтисослашган корхона ва ташкилотларни, илмий-тадқиқот муассасаларини, қонунчиликда белгиланган тартибда аккредитациядан ўтган ёки техник жиҳатдан мувофиқлиги маъқулланган ёхуд малакалантанлиги расман тасдиқланган лабораторияларни, шунингдек, малакали эксперtlарни жалб этади. 2. Тўпланган маълумотлар асосида табиий объектларга етказилган заарар микдорини ҳисблайди.	5 иш кунида 2 иш кунида
4-босқич	Махсус ваколатлы орган	1. Текширишлар натижаларини далолатнома билан расмийлаштиради ва тегишли кўрсатмалар беради. 2. Текшириш далолатномасининг бир нусхасини тадбиркорлик субъектига почта орқали буюртма хат билан юборади.	Текшириш якунланган кун Далолатнома тузилган кундан кейинги иш куни
5-босқич	Махсус ваколатлы орган	Табиий объектларга заарар етказиш натижасида жиноят аломатлари аниқланса, тўпланган ҳужжатларни ҳукуқни муҳофаза қилувчи органга юборади.	3 иш кунида

Вазирлар Маҳкамасининг
2022 йил “23” ноябрдаги ~~66~~-сон қарорига
2-илова

**Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 2 апрелдаги 62-сон қарори билан
тасдиқланган Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг бюджетдан
ташқари жамғармаларига йўналтирилаётган давлат божлари, йиғимлар ва солиқ
бўлмаган тўловлардан, маъмурий ва молиявий жазолардан ажратмалар
микдорларига киритилаётган ўзгартириш ва қўшимча**

1. 2-позициянинг матни куйидаги таҳрирда баён қилинсин:

“

		Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунчилик бузилишида айборд бўлган жисмоний ва юридик шахслардан маъмурий ва суд тартибида ундириладиган жарималар ва пул маблағлари, ҳайвонот ва ўсимлик дунёси объектларидан фойдаланиш билан боғлиқ қонун бузилишлари учун ундириладиган жарималар ва пул маблағлари бундан мустасно	74
2.	Экология, атроф мухитни муҳофаза қилиш ва чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш жамғармаси (Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси)	Табиатни муҳофаза қилиш қонунчилигини бузганлик ва атроф мухит объектларига етказилган зарарни қоплаш учун чет эл фуқаролари, шунингдек, бошқа давлатларнинг юридик шахсларидан маъмурий ва суд тартибида ундириладиган жарималар ва пул маблағлари, ҳайвонот ва ўсимлик дунёси объектларидан фойдаланиш билан боғлиқ қонун бузилишлари учун ундириладиган жарималар ва пул маблағлари бундан мустасно	74
		Атроф табиий мухит ифлослантирилганлиги ва чиқиндилар жойлаштирилганлиги учун компенсация тўловлари	74
		Ифлослантирувчи моддалар авария туфайли кўплаб чиқариб ташланиши (оқова оқизиш, чиқиндиларни жойлаштириш) туфайли атроф мухитга етказилган зарар учун табиатдан фойдаланувчилардан ундириладиган маблағлар ва жарималар	74
		давлат ўрмон фондига кирмайдиган дараҳт ва буталарни кессанлик учун тўлов	74

		табиий ресурслардан ҳамда улардан олинадиган хомашёдан меъёридан ортиқча ва нокомплекс фойдаланганлик (нобуд қилганлик) учун табиатдан фойдаланувчилар тўловлари	40
		хўжалик фаолияти ва бошқа фаолият натижасида атроф табиий мухит обьектларига етказилган зарарни қоплаш учун табиатдан фойдаланувчилардан ундириладиган маблағлар	40

2. Куйидаги мазмундаги 47-позиция билан тўлдирилсин:

			"
47.	Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитаси хузуридаги Кон-геология фаолиятини назорат қилиш инспекцияси ривожлантириш жамғармаси	ер қаъридан фойдаланиш соҳасида белгиланган талабларни бузганлик учун ундириладиган жарималар	80
		ер қаъри фойдали қазилмаларидан ноконуний фойдаланиш ҳолатлари бўйича аниқланган зарар суммаси фоизи миқдоридаги ажратмалар;	20

